

Michal Švarný: Čínská debata o vědě a životních názorech z roku 1923
(posudek oponentky diplomové práce)

Předložená práce se věnuje debatě, kterou diplomant ve shodě s dalšími autory označuje jako „debatu o vědě a životních názorech“, a která proběhla v Číně roku 1923. Jedná se o významnou událost v intelektuálních dějinách moderní Číny, v němž se střetá dobová víra ve všemocnost vědy s požadavky na komplexnější pohled na svět, včetně skepse vůči schopnosti vědy řešit všechny otázky lidského bytí.

Práce začíná komplexním a promyšleným shrnutím stavu bádání o tomto tématu, v jehož rámci zároveň představuje hlavní protagonisty a dění této debaty, či spíše vášnivé polemiky koncipované jako „bitva názorů“ (s. 7–29).

Stěžejní část práce tvoří vlastní analýza debaty, kde se diplomant zaměřuje na její opomíjené či pouze okrajově studované aspekty. Především rozebírá vlastní diskurz této polemiky včetně použité terminologie i rétorických postupů (s. 28–39). Dále se věnuje tématu kauzality, svobodné vůle a mravnosti (s. 40–54) a významu vzdělání pro jedince i společnost (s. 55–66). V Závěru (s. 67–72) přehledně shrnuje poznatky získané analýzou korpusu textů, které tvoří tuto debatu a zamýšlí se nad její aktuálností.

Práce dokládá, že autor se dobře orientuje jak ve vlastní debatě, tak i v historických souvislostech. Je logicky členěná, zaměřuje se na zajímavé a méně známé aspekty této významné události, zpracovává poměrně bohatý primární materiál. Autor dochází k novým poznatkům a svou analýzu i své závěry formuluje výstižně a jazykově vytříbeně.

Slabinou práce je poměrně velké množství formálních chyb, zejména v úpravě bibliografie (kurzívy, psaní velkých písmen!) a příležitostně i v textu (citace v závorkách v textu důsledně uvádí před, nikoliv za tečkou, nezvyklý způsob stránkování aj.). Další jistou slabinou jsou místy až příliš kostrbaté překlady (např. s. 44).

Větší pozornost by si možná také zasloužil překlad (či spíše zamyšlení nad překladem) ústředních pojmů *renshengguan* (životní názory) a *xuanxue* (metafyzika). Diplomant se jim věnuje skutečně zevrubně v kapitole věnované diskurzu této polemiky, o to víc překvapí, že se nezamýšlí nad alternativními možnostmi překladu (např. „životní filosofie“). Jako otázku během obhajoby kladu, jak se používal pojem *xuanxue* na počátku 20. Století, například i s ohledem na v té době nově se formující disciplínu „dějiny čínské filosofie“.

Navzdory dílčím výhradám považuji práci za velmi zdařilou a navrhuji známku mezi výborně a velmi dobře.

Praha, 13.6.2016

Olga Lomová